

Robák Ferenc

Az EU Tanács 2011-es magyar elnöksége megvalósításának tapasztalatai

Egyéni motiváció

Az 1970-es években szocializálódva egyértelmű volt számomra, hogy a történelem megpróbáltatásai után Magyarország helye – nagyjaink évezredes törekvésének megfelelően – az európai családban van. Csak idő kérdésének tartottam, hogy ez a vissza-illeszkedés mikor következik be. Közgazdasági végzettséggel, pályakezdő diplomataként őszintén szurkoltam a magyar diplomáciai és külgazdasági szakma legjobbjainak, akik már az 1980-as években egyre szorosabbra szőtték a kapcsolatokat az Európai Közösségekkel. Így amikor elérkezett a lehetőség, nagy energiával vettem részt az Antall-kormány párizsi követségi tanácsosaként is a végleges csatlakozás francia támogatásának megszerzésében. Később az uniós szakmai munkába alapos betekintést engedett, amikor – még a tagság elnyerése előtt, észak-afrikai tapasztalataim alapján – euromediterrán magyar főtisztviselőként képviselhettem hazánkat a brüsszeli tanácskozásokon. Azután eljött a nagy csatlakozási nap 2004-ben, s éppen ekkor kaptam a megbízatást, hogy Belgiumban nagykövetségként a szokásos feladatok mellett kiemelten koncentráljak az unión belüli hatékony szövetségi viszony megteremtésére. Jól példázta ezt az erőfeszítést az az emlékezetes siker, amikor magyar–belga kezdeményezésre a Benelux–V4-tanácskozáson sikerült Közép-Európa számára fontos részgyőzelmet elérni a 2007–2013-as költségvetés ügyében.

Ilyen európai előzmények után ért az a váratlan kihívás, hogy állami és külügyi protokollfőnöki tapasztalataimat felhasználva kormánybiztosként álljak az első magyar EU-elnökség operatív megszervezésének élére. A kihívás azért volt komoly, mert már csak fél év állt rendelkezésre az első magyarországi esemény előtt. A lelépő kormány tartalmi szempontból korrekt előkészítést végzett a trióelnökség spanyol és belga társ-tagjaival, csak a magyar prioritásokat kellett újradefiniálni. A szervezéshez szükséges konkrét lépéseket azonban nem tette meg időben, csak a körülmények passzív felmérését végezte el. Nem voltak kialakított tárgyalási helyszínek, nem volt megfelelő repülőtéri fogadási lehetőség, nem állt rendelkezésre a vendégek szállítására, elhelyezésére készen álló kapacitás, egyetlen szerződés sem volt megkötve, ráadásul az előkészítés évére előirányzott költségvetés is kis híján elfogyott, például olyan külföldi ingatlanok eladásából kellett volna fedezni az induló kiadásokat, mint a volt bonni nagykövetség épületéé, amely talán máig sem talált vevőre. A drámai körülmények miatt hatékony és gyors cselekvésre volt szükség. A kormány elfogadta, hogy a kormánybiztos elsősorban a Külügyminisztériumra, általában véve az állami kapacitásokra építse a szervező munkát.

A kormány célkitűzése

A kormány elvárása az volt, hogy takarékos, de magas színvonalú, a magyar identitás lényegét is bemutató elnökség kereteit teremtsük meg, ahol a tartalmat a Külügyminisztérium vezetőinek koordinálásával a kormány tagjai, a minisztériumok vezető tisztviselői biztosítják. A kormány jóváhagyta koncepciónkát, amely szerint a takarékosságot az állami erőforrások, helyszínek minél jobb kihasználásával, a hatékonyságot a centrális irányítással biztosítjuk. A kormánybiztosi titkárság eleve a külügyminisztériumban maradt, hogy az európai tapasztalatokkal rendelkező apparátus minél jobban tudja segíteni az elnökségi munkát, illetve a tartalmi követelményekből fakadó operatív igények minél gyorsabban eljuthassanak a megvalósítást végző illetékesekhez. A szervezési feladatok túlnyomó többsége a magyarországi rendezvényekre vonatkozott, hiszen az EU székhelyein megtartott ülések körülményeit az EU Tanácsának apparátusa biztosította.

A második elnökségi periódushoz közeledve újra bebizonyosodik Hérakleitosz ókori bölcs mondása, miszerint kétszer nem lehet ugyanabba a folyóba lépni, még ha első látásra így is hisszük. 2010-ben a külső feltételek például viszonylag kedvezőek voltak. Bár előfordultak az újonc magyar elnökség várható teljesítményével kapcsolatos fenntartások, kétkedő hangok bizonyos európai körökből, de a tagállamok többsége segítőkészen, bátorítólag várta 2011 januárját. A magyar belpolitika is pozitívan állt az elnökségi teendőkhez, az Országgyűlés Külügyi és Európai Bizottsága is támogatásáról biztosította az erőfeszítéseket, közös nemzeti ügyként tekintve az első európai elnökség sikeres teljesítésére. A második elnökségnél talán nehezebbek a kül- és belpolitikai körülmények, viszont elegendő idő állt rendelkezésre az előkészítéshez, és sokkal kedvezőbb a logisztikai, költségvetési, személyzeti háttér is.

Szervezeti felépítés

2010 nyarán a szervező csapatot koncentrikus körökhöz hasonlóan hoztuk létre. A kormánybiztosság mozgatta a szálakat, protokollok, kommunikációs és gazdálkodási egysége állandó kapcsolatban állt a külső körrel, azaz az elnökség tartalmi ellátásában érintett tárcák egy-egy kijelölt felelősével, illetve vette igénybe – szükség szerint anyagi támogatással kompenzálva – a társszervezetek kapacitásait.

A kormánybiztos közvetlen irányítása alatt mindhárom kulcsterületen hatékony csapat dolgozott tapasztalt és dinamikus vezetőkkel az élükön. Az eseményszervezésért Manno István volt felelős, aki fiatal kora ellenére már bizonyította rendkívüli felkészültségét a protokoll különböző területein. A kommunikációs, kulturális háttérért Urkuti György nemzetközi és médiatapasztalatokkal rendelkező kiváló szakértő felelt, míg a gazdálkodási hátteret olyan külügyes csapat végezte, amelynek munkáját a magyar közigazgatási rendszer legnagyobb tudású költségvetési hozzáértője, Bacscai József segítette, aki közben ukrainai főkonzulként is elsőrangú teljesítményt nyújtott. Mindhárom területen kialakítottuk azt a külső kört, munkabizottságot, ahol azok a társmisztériumi tisztviselők foglaltak helyet, akik a tárcájukhoz kötődő elnökségi programokat a legjobban

ismerték. A központi csapatok biztosították az általános kereteket, a társhatóságok pedig az esemény jellegétől függően egyeztettek, milyen helyszínen milyen körülményekre van szükségük. Az egyes minisztériumok szakértői már a magyar elnökség előtt is részt vettek az őket érintő uniós egyeztetésekben, tehát jól ismerték partnereiket, segíthettek akkreditációjukban, s jól tudták, melyik formációban mik a kialakult európai szabványok.

A protokollcsapatot ki kellett egészíteni olyan közreműködőkkel, akik a magas szintű delegációkat kísérik, állandó összeköttetésben vannak közben a szervezőkkel, de a delegáció budapesti nagykövetségével is. Ők biztosították a folyamatos tájékoztatást azokon a helyeken is, ahol az elnökségi résztvevők megfordultak a repülőtértől a különböző tárgyalási helyszínekig. Ehhez nyelveket beszélő, dinamikus fiatalokra volt szükség. A lehetőséget meghirdettük a különböző egyetemek nemzetközi szakos hallgatóinak. Meghallgatásuk után került ki közülük az a mintegy kétszáz fő, akik végül általános megelégedésre látták el feladataikat. A fiataloknak is nagy élmény volt az európai közeg, s közülük sokan találtak munkát az itt szerzett kapcsolatoknak köszönhetően.

Időtényező

A magyar gyakorlat szerint szabályos közbeszerzés kiírása, elbírálása, teljesítése a különböző póteljárások miatt akár egy évet is igénybe vehet, miközben a szervező csapatnak fél éve volt a kezdésig. A gazdálkodási vezető tapasztalata segített: ha lehetett, már érvényben lévő keretszerződéseket aktiváltunk, a mégis szükséges kiírásokat pedig szerződésben álló tapasztalt tanácsadó segítségével bonyolítottuk le. Még így is akadt bonyodalom, mert például az ajándékokra kiírt pályázat hiába lett eredményes, ha a legjobb ajánlatot tevő cég a tavaszi esők idejére szánt esernyők leszállítását csak március elsejére vállalta, miközben a kiírásban véletlenül ezekre is az általános január elseje volt rögzítve. Az egész eljárást újra kellett indítani, de a szabályosságot nem érthette bírálat.

A szervező csapat összeállítását is befolyásolta az idő rövidsége. Kényszermegoldásokhoz kellett folyamodni. Azokkal a munkatársakkal kellett a feladatokat ellátni, akiket elnökségi munka címén, de végül nem erre a célra alkalmazott a közigazgatás (például szerb referens, protokollós felszolgáló). A professzionális teamvezetők kiváló érzékkel osztották el a munkát, mindenki olyan résztvevőket végzett, amelyet megfelelő színvonalon el tudott látni. A központi csapat állandóan változott, mert például a külügyminisztérium közigazgatási államtitkárának aktív közreműködésével az egyes főosztályok az igényeknek megfelelően cserelehetőséget is ajánlottak, ha arra volt szükség.

Szűkös költségvetés

Már említettük, hogy a kezdés évében nem állt rendelkezésre elegendő költségvetési forrás. Ha a gazdálkodási csapatot nem egy rendkívül tapasztalt szakember vezette volna, kilátástalan helyzetbe kerül a szervezés. Bacskai József nagyon fontos külszolgálati megbízatást teljesített, éppen Ukrajna magyar lakta területein volt főkonzul, de a hívó

szóra azonnal készséggel felelt: hétvégente kocsival hazatért, és beindította a megfelelő munkákat. Megtalálta azokat a szabályos, törvényeknek megfelelő megoldásokat, amelyek átsegítették a nehéz hónapokon a szervezőmunkát. A kifizetéseket a szerződések teljesítéséhez kötötte, így a következő évi költségvetést terhelték ezek a kiadások, illetve csak olyan tételek lettek kifizetve, amelyeket ténylegesen teljesítettek. A gazdálkodás teljesen átlátható volt, minden ezzel kapcsolatos dokumentum felkerült a honlapra. Tucatnyi év távlatából is kijelenthető, hogy a folyamatos belső és külső ellenőrzés sem tárt fel szabálytalanságokat. (Az egyik gazdasági hetilap csak annyit tudott kifogásolni, hogy a gödöllői étkezés ára a versenytárgyalás során „túl olcsóra” csökkent.)

Szervezési feladatok

A magyarországi informális elnökségi találkozókka kapcsolatos teendőket úgy kell elképzelni, mint egy hagyományos vendéglátást. Van olyan külföldi vendég, akit már a repülőtéren várunk, szállításáról, szállásáról, étkezéséről, a beszélgetések helyszínéről, kulturális programról is gondoskodunk. Ez jellemző az elnökségi „magas szintű” tanácskozásokra. Van olyan távoli ismerős is, akinek csak megkönnyítjük itteni tartózkodását: tájékoztatjuk, hogyan tud biztonságosan és előnyös áron eljutni a repülőtérre a kedvezményes szállásra, hogy tud az előre egyeztetett találkozó helyszínére menni, ahol minden feltétel biztosított a nyugodt munkához, beleértve egy fárasztó délelőtti utáni munkaebédet is. Ez a házigazdai elbánás várt a szakértői szintű tanácskozások résztvevőire, akik ezenfelül még egy kulturális programon is részt vehettek.

A szervezők számára nagyon fontos alap, hogy milyen a kialakult európai gyakorlat, mik a pontos előírások és a kialakult szokások az elnökségi tanácskozások körülményeit illetően. Ennek meghatározásában az előkészületek során a már uniós tapasztalattal rendelkezők játszották a főszerepet, de a biztonság kedvéért a kormánybiztos titkárságán is helyet kapott egy vezetői kérdésekben is jártas szakértő. Nem mindegy, melyik tanácskozáson mennyi résztvevőre kell számítani, egyáltalán ki vehet részt az üléseken, milyen tolmácsolásra van szükség, mi általában a kialakult szervezési gyakorlat, mert csak alapos felkészüléssel lehet megelőzni a reklamációkat, a kényelmetlen helyzeteket. A protokollok hatalmas mátrixban kezelték az adatokat: melyik tanácskozás melyik részéért ki a felelős, milyen szolgáltatások járnak, milyeneket igényelnek, és így tovább.

Tanácskozási helyszínek

A szakértői tanácskozások (általában munkacsoportok) helyszínét úgy kellett kiválasztani, hogy megfeleljenek a konferenciakövetelményeknek, de ne sematikus szállodai termek legyenek, hanem egyéniek, és megközelítésük se okozzon gondot. Állandó szakértői helyszínek ezért a Néprajzi Múzeum akkori, Kossuth téri épületét szemeltük ki. Az állami tulajdonú intézménynek segítséget nyújtottunk abban, hogy a konferencia feltételeit megteremtse, cserében önköltségi áron vehették igénybe a megfelelő termeket.

A munkaebédet a BGF tanterme biztosította, fiatalos hangulatot adva az étkezéseknek. Mivel – különösen a forgalmas tavaszi hónapokban – egy napra egyszerre több szakértői ülést is ütemeztek, több, egymáshoz hasonló póthelyszínre is szükség volt. Egyes minisztériumok, közintézmények konferenciatermeit segítettünk magas színvonalon kialakítani, cserébe itt is használhattuk e termeket a szakértői tanácskozásokra.

A vezetői szintű (miniszteri tanácsülés, miniszteri konferencia) ülések helyszínének kiválasztása más követelmények alapján történt. Mivel az idelátogató küldöttségeket a szervezők szállították, nem volt feltétel a tömegközlekedéssel történő megközelítési lehetőség, viszont még nagyobb súllyal esett latba az a szempont, hogy tükrözze a magyar történelmi hagyományokat, ne legyen sematikus konferenciaközpont, de azért a biztonsági-logisztikai követelményeknek megfeleljen. Martonyi János külügyminiszter javaslatára a kormány elfogadta, hogy ez a helyszín a felújítás alatt lévő patinás Gödöllői Királyi Kastély legyen. A főbejárat melletti szárnyépület már készen állt, az Erzsébet királyné korában lovardaként használt nagy terem átépítése pedig szeptembertől kezdődhetett meg. Iszonyú versenyfutás kezdődött az idővel, mert bonyolultabb munka várt az építőkre, mint ha egy új épületet húztak volna fel: a régi struktúra megőrzésével kellett pinceszintet kialakítani „hallgatói termekkel”, mosdókkal, s olyan állapotba hozni a leendő színháztermet, hogy állam- és kormányfői tanácskozásnak is méltó helye legyen. A kockázatos vállalkozás sikerrel járt, de ehhez szükség volt a többtucatnyi intézmény, vállalat állandó együttműködésére, a felvetődő problémák folyamatos elhárítására, áldozatkész, munkaidőn jóval túlmutató tevékenységre. A beruházás költségeit önkormányzati hozzájárulással európai alapokból finanszírozták, az elnökségi kasszát csak a konferenciafelszerelés, -bútorozás terhelte, amelynek utóhasznosításáról is időben gondoskodtunk. A külügyminisztérium által használt zárt videókonferencia-rendszert kiterjesztettük az államigazgatás egyéb pontjaira és a gödöllői konferenciateremre is. Ennek segítségével gyakran kapcsolódott össze az elnökségi ülés az EU, a NATO központjával is. A magas szintű üléseken az EU bejáratott tolmácsgárdája (SCIC), az alacsonyabb rangú összejöveteleken az OFFI gondoskodott a szinkrontolmácsolásról. A nyelvi „rezsimet”, vagyis azt, hogy milyen nyelvről milyen nyelvre történjen a tolmácsolás, a kialakult elnökségi gyakorlat szabta meg. A legnagyobb leterhelést az európai és ázsiai külügyminiszterek ülése (ASEM) jelentette, amikor hat ázsiai és hat európai nyelven lehetett követni a tanácskozást.

Gödöllő azért is volt kiváló választás, mert a delegációk közlekedése zökkenőmentes volt, nem zavarta meg a budapestiek mindennapi életét. Délután érkeztek a vezetők a fővárosba, hogy ott elfoglalják szállodájukat, s részt vegyenek a díszvacsorákon, amelyeket magas presztízsű helyeken, elsősorban múzeumi terekben tartottunk, kulturális programmal kiegészítve. Délutáni, esti érkezéskor a városba befelé nincs forgalmi dugó, mint ahogyan reggel Gödöllő felé tartva is könnyű volt a kihajtás. A kastélyból, a program végeztével, autópályán, Budapest elkerülésével tudták elérni a repülőteret. Maga a tanácskozási helyszín is emlékezetes maradt a résztvevők számára. Máig előttem van a kép, ahogyan a francia kulturális miniszter, a legendás elnök unokaöccse, Frédéric Mitterrand átszellemülten előadást tart a magyar idegenvezetőnek a kastély-múzeum képeiről.

Repülőtéri fogadás

A konferenciaterem építésén kívül a másik legnehezebb feladat a magas szintű résztvevők repülőtéri fogadásának megoldása volt. A rendelkezésre álló egyterű kormányváró maximum két-három kis létszámú küldöttség leültetésére volt alkalmas, márpedig a miniszteri tanácsulésekre átlagosan harminc-harmincöt delegáció érkezik elég rövid időintervallumon belül, nem beszélve az olyan eseményekről, mint az ECOFIN vagy az ASEM, amikor ennek majdnem a duplájával kell számolni. Az Európából érkező magas rangú vezető esetén landolás után inkább csak átkísérés jellege van a fogadtatásnak, de elinduláskor – még különgep esetén is – gyakran hosszabb időt kell eltölteni a váróban, míg a delegációk a repülőgéphez mehetnek. A várakozás alatt gondoskodni kell az idő kellemes eltöltéséről, frissítőkről is.

Sokáig reménytelennek tűnt a fogadtatás magas szintű ellátása, s már azt a helyet nézegettük a repülőtér illetékeseivel, ahol a legpraktikusabban lehet a kerítés megszakításával egy ideiglenes sátrat, konténert felállítani, amely a minimális feltételeknek megfelel téli körülmények között is. A helyszíni szemlék egyikén feltűnt egy vadonatúj, zöld irodaépület, amely láthatóan gazdátlanul áll. Kiderült, hogy a posta új levélválogató üzemének kiszolgáló épületéről van szó, s az is, hogy maga az üzem még hónapokig nem készül el. Adta magát az ötlet, hogy az elnökségi időszakban ez az irodaépület legyen az elnökségi váró. Win-win megállapodás született, mert kis átalakítással és berendezéssel világszínvonalú váró állt rendelkezésünkre, amelyet a látványos magyar bélyegek posztereivel díszítettünk. Az épület arra is lehetőséget biztosított, hogy a magyar bor és innováció promóciója keretében itt kóstolhassák meg a látogatók a fröccsöt, csodálhassák meg a magyar matematikusok által feltalált és előállított „gömböcöt”, azt a világon először kifejlesztett homogén testet, amelynek csak egy stabil pontja van, azaz bármilyen helyzetből erre áll be. A sajtóban a legnagyobb sikert a váróban elhelyezett pálinkaautomata aratta, amelyből búcsúzaskor háromféle italból lehetett a koccintásra kis mennyiségű töményt csapolni.

A gömböc kiállításának ötlete az elnökség ajándékainak bemutatása során született, amikor egy újságíró felvetette, hogy miért csak a jól ismert magyar találmányok, mint a C-vitamin, a Rubik-kocka, a hologram, a gyufa, a dinamó stb. kerülnek bemutatásra, a mai magyar tudósok eredményei miért nem. Mivel a gömböc paramétereinek felfedezése friss tudományos eredmény volt, s már volt kézzel fogható prototípusa is, felvettük a tudósokkal a kapcsolatot egy példány beszerzésére. Ráadásul nagy tetszést aratott, hogy a váróban nemcsak a tárgy megcsodálására volt lehetőség, hanem a kipróbálására is. Magyar feltalálók ekkor kísérleteztek a hagyományos lánc nélküli kerékpármeghajtással. Ezekből is kértünk egy-két példányt, hogy a sajtó képviselői a gödöllői sajtóközpontból interjúkészítésre a közeli kastélyba menet kipróbálhassák.

A delegációk szállítása

A magas szintű delegációk szállításához elegáns autók biztosítása is követelmény az elnökségi periódusban. A konvojt rendőrségi kocsik vezeti fel. Ezt a delegáció vezetőjének autója követi, amelyben egy kísérő is helyet kaphat. Szükséges még egy kisbuszt biztosítani a küldöttség tagjainak, s ha védett személyről van szó, egy biztosító autóra is kell számítani. Ennyi autó bérlete sofőrrel együtt a féléves időszakra tetemes összegbe kerül, ám reményre adott okot, hogy korábbi tapasztalataim alapján egy nagy gépkocsigyártó vállalat az EU-elnökséget ellátó olyan országoknak, ahol gyártókapacitással is rendelkezik, önköltségi áron bocsátja rendelkezésre vezetői flottáját. Reményeim beigazolódtak, mert a kiírt pályázaton ez a győri termelői kapacitással rendelkező cég is ajánlatot tett, amely rendkívül kedvező volt. A gépkocsik vezetésére rendőröket kértünk fel, természetesen munkáltatójukat anyagilag kompenzálva azért, hogy sokszor túlmunkában kell e feladatot ellátniuk. Nagyon kis ráfordítással juthattunk olyan autókhoz is, amelyekkel a repülőktől a váróig szállíthattuk a delegációkat. Ezek vezetésére olyan közszolgálatban álló gépkocsivezetőket alkalmaztunk, akik elbocsátás előtt álltak. Így nemcsak munkahelyhez jutottak az elnökség időszakára, de előtte megkapták azt a különleges repülőtéri kiképzést is, amelynek birtokában később könnyen vállalhattak munkát európai repülőtereken is. Az elnökségi gépkocsiflotta mozgásának optimalizálására is magyar szabadalmat alkalmaztunk: egy mikrovállalkozás akkoriban akarta a nemzetközi piacon is ismertté tenni fejlesztését, amely nyomkövetést alkalmazva, számítógépes programmal mutatja a központi irányítónak a felhasználás ideális megoldásait. Az autók szerencsére a hivatalosan éppen kiadásra kerülő MEU rendszámot kapták, amelyet a „Magyar EU-elnökség” flottájaként is lehetett értelmezni, nem kellett speciális rendszámért folyamodni.

Kommunikációs feladatok

Nagy kihívást jelentett a kommunikációs feladatok ellátása is, amelynek központi eszköze az elnökségi honlap volt. A honlap szoftverét a belga elnökség ingyenesen rendelkezésünkre bocsátotta, csak adaptálni kellett a magyar felhasználásra. Tartalommal való feltöltését a központi kommunikációs vezető alatt működő szerkesztőség látta el, amely részben a szakértők tájékoztatására, részben a nagyközönség informálására szolgált. A honlap tette lehetővé az eseményekre történő regisztrációt mind a résztvevők, mind a sajtó képviselői számára. A honlapot a szokásos angol és francia nyelv mellett a házigazda jogán magyarul, illetve a közép-európai történelmi hagyományok miatt németül is megjelentettük, a fordítási munkát természetesen itt is versenyfelhívás alapján adtuk ki. A honlapon kívül minden eseményhez kapcsolódóan szakmai kiadványt szerkesztett a kommunikációs stáb a témában felelős magyar tárgyalóasztal segítségével. A kiadvány a felkészüléshez is alapot nyújtott, majd az eredményekről is beszámolt.

A műszaki háttérrel a külügyi távközlési főosztály és az illetékes kormányhatóság biztosította, így még túlterheléses támadás esetén sem adódhatott gond a honlap elérésével. Ők tették azt is lehetővé, hogy a gödöllői sajtóközpont a legnagyobb forgalom esetén is biztos internetes hozzáféréshez jusson.

Az elnökségnek az állandó tájékoztatás keretében meg kell bíznia egy médiavállalkozást is, hogy az érdeklődő külföldi médiumoknak „host broadcasterként” közvetítse az eseményeket. Az ajánlatok begyűjtése után a választás az akkor még önálló Duna Televízióra esett, amely megfelelő műszaki háttérrel, általános megalégedésre látta el feladatát. A szakmai tájékoztatást Brüsszelben és Magyarországon is felkészült szövivők segítették.

Az országimázs építése

A magyarországi informális tanácskozásokat felhasználtuk arra is, hogy ismertebbé tegyük a magyar gasztronómiát és a kísérőitalokat. A szakmaiság biztosítására egy bor- és egy gasztronómiai szakértőt kértünk fel. Szigorú körülmények között, szakértői vakkóstolásokkal került sor a felszolgálandó borok, pezsgők, pálinkák kiválasztására. A gasztronómiai szakértő az étkezési pályázatok győzteseivel, valamint az elnökségi borszakértővel egyeztetve a kínált ételek választékát, italokkal történő párosítását. A vendéglátás magas színvonalát egy receptkönyv is bemutatja, amely a rendezés egy-egy momentumának felvillantása mellett a felszolgált ételek és italok leírását, képeit is tartalmazza.

Arról is gondoskodtunk, hogy a brüsszeli európai intézmények éttermei is megismerjék a magyar borokat, s ezeket szolgálják fel a magyar elnökség alatt. Az elnökséget lengyel barátainknak adtuk át, ez alkalommal a történelmi borút felújításával tokaji bort szállítottunk a nyitőünnepségekre, illetve a lengyel elnökséget is a magyar borok felhasználására ösztönöztük.

Arról is gondoskodtunk, hogy az elnökség alatt a magyar kultúra is bemutatásra kerüljön. A vezetői szintű tanácskozásokon, az illetékes tárcákkal egyeztetve, más-más művészeti programot élvezhettek a résztvevők, jellemzően a díszvacsorához kötve. A gödöllői tanácskozás szünetében a helyi zeneiskola mutatkozhatott be rövid műsorral. A szakértői tanácskozáson részt vevők számára is lehetővé tettük, hogy megtekinthesenek egy-egy tárlatot vagy éppen az Országgyűlés épületét.

A külügyminisztérium kulturális egységeinek szervezésében számos külföldi helyszínen került sor magas színvonalú rendezvényekre, többek között a Liszt-évforduló jegyében. (Az egyik ajándék is jubileumi Liszt-CD volt.) A magyar nagykövetség – a szakmai tájékoztatás szokásos csatornáin túl – számos kulturális és sportrendezvény kapcsán is értesült az elnökség céljairól, eredményeiről.

Összegzés

S végül néhány adat az EU Tanácsának első magyar elnökségéről. A magyarországi informális üléseken mintegy 50 ezer fő vett részt. Összesen 261 elnökségi találkozó zajlott le, amelyekből 17 volt miniszteri tanácsülés, kilenc miniszteri szintű konferencia, 104 vezetői, 131 szakértői ülés. Az elnökség befogadott 120 olyan civil rendezvényt, amely harmonizált a magyar célkitűzésekkel. Brüsszelben 2300 munkacsoport munkája folyt magyar elnöklet alatt, s 45 volt a száma a hivatalos miniszteri tanácsoknak, amelyek kapcsán „világcsúcs” is született: 2011. március 21-én egy időben négy miniszteri tanácsülést is tartottunk. Mindehhez társultak a harmadik országokban tartott egyeztetések, kulturális események, amelyeket ott helyben a magyar diplomáciai képviselvek rendeztek.

Az első magyar európai uniós elnökség nagy sikert aratott. Tartalmilag sikerült elérni a kitűzött célokat, többek között a horvát csatlakozás végső szakaszba juttatását, a gazdasági hatós csomag, az európai romaintegrációs stratégia elfogadását. A kifejezetten takarékos költségvetés nem akadályozta a magas színvonalú kivitelezést. A rendezéssel, a helyszínekkel, a vendéglátással a résztvevők elégedettek voltak. Felmérések szerint sok hivatalos résztvevő családjával később visszatért turistáskodni, ami részben ellensúlyozta az elnökségi kiadásokat. Magyarország bebizonyította: olyan eredményes és professzionális elnökséget biztosított az európai közösségnek, amely bármely tapasztalt tagállamnak dicsőségére vált volna.